

Kunnan peruspalveluiden valtionosuus, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus sekä päätös kotikuntakorvauksista 2026

11345/02.05.01.00/2025

Kaupunginhallitus 02.02.2026

Valmistelija: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, hellevi.kunnas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Valtiovarainministeriö päättää vuosittain kunnille myönnettävän peruspalvelujen valtionosuuskokonaisuuden, joka käsittää peruspalvelujen valtionosuudet, veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetysten korvaukset sekä kotikuntakorvauksen perusosan. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuosittain opetus- ja kulttuuritointa varten käyttökustannuksiin myönnettävän valtionosuuden.

Vuoden 2026 valtionosuudet Kouvolan kaupungille ovat päätösten mukaan yhteensä 4,5 miljoonaa euroa.

Talouspalvelut on tarkistanut valtionosuuspäätökset ja niiden laskentaperusteet ja todennut, ettei valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuuden ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausten osalta oikaisuvaatimuksiin ole aihetta. Opetus- ja kulttuuriministeriön opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannuksia koskevaan valtionosuuspäätökseen tullaan hakemaan oikaisua. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksia varten kaupungit ilmoittavat tiedot KOSKI-järjestelmän kautta vuosittain tammi- ja syyskuussa. Kouvolan kaupungin ilmoituksessa syyskuussa 2025 on ilmoitettu virheellisesti KOSKI-raportoinnissa yksi oppilas liikaa kohtaan 'esiopetuksen pidennetty oppivelvollisuus, erityinen tuki ja muu kuin vaikeasti vammaisen'.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaan valtiovarainministeriö myöntää kunnan peruspalvelujen valtionosuuden sekä korvauksen veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetyksistä. Valtiovarainministeriö on päättänyt 18.12.2025 peruspalvelujen valtionosuudesta, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta ja kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö päättää opetus- ja kulttuuritoimen käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on

päättänyt 18.12.2025 opetus- ja kulttuuritointa varten
käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta vuodelle 2026.

Kuntalain 7. luvun 39 §:n 1. momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudesta. Kouvolan kaupungin hallintosäännön (Kv 11.11.2024 § 78) 65 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin rahatoimesta sekä lisäksi hallintosäännön 21 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin monijäsenisille toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle sekä vastata muun kaupunginhallituksen toimialaan liittyvän lainsäädännön noudattamisesta. Kouvolan kaupungin hallintosäännön (Kv 11.11.2024 § 78) 156 §:n mukaan valtionosuuksiin liittyvät asiakirjat allekirjoittaa kaupungin puolesta toimialajohtaja.

Peruspalvelujen valtionosuus

Vuoden 2026 valtionosuusprosentista on säädetty lailla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (1357/2025), jonka eduskunta hyväksyi 22.12.2025.

Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu huomioon kustannusjaon tarkistus, vuonna 2026 tulevien uusien ja laajenevien tehtävien vaikutus kustannuksiin sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukainen peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus. Kuntien valtionosuusprosentti laskennallisista kustannuksista on 25,72 ja kuntien omarahoitusosuus on 74,28 prosenttia. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuudesta tehdään 64 miljoonaa euroa määräaikainen vähennys vuosina 2025–2027. Vuonna 2026 vähennys on 11,42 euroa asukasta kohden. Vuonna 2026 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 3,89 euroa asukasta kohden valtiontalouden säästötoimenpiteenä.

Veroperustemuutoksista johtuvat verotulomenetysten korvaukset

Varainhoitovuodesta 2010 lähtien toteutetuista veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulomuutoksia vastaava euromäärä maksetaan kunnille valtionosuuden yhteydessä. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetystä vastaava euromäärä.

Ennen vuotta 2023 toteutetuista veroperustemuutoksista johtuvasta 1 momentissa tarkoitetusta korvauksesta vähennetään vuonna 2023 kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tehtävien kustannuksia vastaavana osuutena 70 prosenttia.

Kunnan kunkin varainhoitovuoden verotulojen menetystä laskettaessa sovelletaan varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden veroprocenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden lopussa.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksien määräytymisperusteissa tuli vuodelle 2026 kolme lainsäädäntömuutosta: oppimisen tuen uudistus, pienten lukioiden rahoitusuudistus ja aamu- ja iltapäivätoiminnan rahoitusleikkaus. Oppimisen tuen uudistus toteutuu valtiovarainministeriön valtionosuuden kautta. Uudistus vaikuttaa kuitenkin myös opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksien kautta tulevaan erityisen tuen rahoitukseen. Lakimuutokset tältä osin tulevat voimaan vasta 1.8.2026.

Merkittävimmät muutokset kohdistuvat perusopetuksessa pidennettyyn oppivelvollisuuteen vaikeasti vammaisten ja muiden kuin vaikeasti vammaisten osalta, valmistavaan opetukseen sekä nuorten lukiokoulutukseen. Kaupungilta perittävä omarahoitusosuus lukiokoulutukseen on 107,84 euroa/asukas (102,48 euroa/asukas vuonna 2025) ja ammatilliseen koulutukseen on 200,00 euroa/asukas (196,45 euroa/asukas vuonna 2025). Yhteensä omarahoitusosuudet Kouvolan osalta lukio- ja ammatilliseen koulutukseen kasvoi 0,6 milj. euroa huolimatta siitä, että asukasmäärä pienenee.

Opetus- ja kulttuuriministeriön tekemää päätöstä lukiokoulutuksen rahoituksesta tarkistetaan loppuvuodesta toteutuneiden opiskelijamäärien mukaisesti. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa päätöksen lukiokoulutuksen kunnan omarahoitusosuudesta varainhoitovuoden opiskelijamäärien mukaiseksi. Päätökset muuttavat valtionosuuksia ja lopullinen päätös vuoden 2026 valtionosuuksista saadaan vuoden lopussa.

Aiemmin tekstissä mainittu korjaus KOSKI-raportointiin tullaan tekemään yhden oppilaan osalta kohtaan 'esiopetuksen pidennetty oppivelvollisuus, erityinen tuki ja muu kuin vaikeasti vammaisen koulutusmuotoon'. Korjauksella on vaikutusta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen. Arvio korjauksen valtionosuuksia vähentävästä vaikutuksesta on vuositasolla 25 000 euroa.

Valtionosuudet yhteensä

Alla olevassa taulukossa on esitetty valtionosuuksien määrät vuodelta 2025 sekä vuoden 2026 päätökset verrattuna talousarvioon 2026.

Valtionosuudet, euroa	TP 2025	TA 2026	Päätös 2026	Erotus, Päätös-TA
Peruspalvelujen valtionosuus	-13 543 487	-12 233 000	-11 517 908	715 092
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	13 678 308	14 572 000	14 599 622	27 622
Veromenetysten korvaus	7 332 324	7 907 000	7 099 678	-807 322
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-5 802 860	-6 446 000	-5 638 622	807 378
Valtionosuudet yhteensä	1 664 285	3 800 000	4 542 770	742 770

Kotikuntakorvaukset

Valtiovarainministeriö on päättänyt 18.12.2025 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:n 6 momentin nojalla päättänyt, että vuoden 2026 kotikuntakorvauksen perusosa on 8 833,75 euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 35 §:n mukaan kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7–12 ja 13–15-vuotiaille. Päätöksen mukaan Kouvolan kaupungin kotikuntakorvaustulot ovat 1 369 408 euroa ja kotikuntakorvausmenot 1 602 619 euroa.

Päätös kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026, päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026 sekä opetus- ja kulttuuriministeriön päätös käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta 2026 ovat **liitteinä**.

Talouspalvelut on tarkistanut valtionosuuspäätökset ja niiden laskentaperusteet ja todennut, ettei oikaisuvaatimuksiin ole aihetta muutoin kuin edellä mainitun opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden osalta.

Lisätietoja: talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, [hellevi.kunnas\(at\)kouvola.fi](mailto:hellevi.kunnas(at)kouvola.fi) ja ja laskentapäällikkö Katri Kemppi, puh. 020 615 7801, [katri.kemppi\(at\)kouvola.fi](mailto:katri.kemppi(at)kouvola.fi)

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. merkitä valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuuden ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausten valtionosuuspäätökset tiedoksi sekä tyytyä kyseisiin päätöksiin.
2. hyväksyä, että kaupunki hakee opetus- ja kulttuuriministeriön käyttökustannuksiin myönnettyyn valtionosuuteen oikaisua, koska KOSKI-raportoinnissa kohdassa 'esiopetuksen pidennetty oppivelvollisuus, erityinen tuki ja muu kuin vaikeasti vammaisen koulutusmuotoon ilmoitettu yksi oppilas liikaa'.

Kaupunginhallituksen päätös: